

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

До 300-річчя від дня народження Г.С. Сковороди

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Випуск 12

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 9 від 21.09.2022 р.

ХАРКІВ – 2022

ББК 74.102.121
УДК 373.31: 811.161.2
М34

Редакційна колегія

Довженко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ткаченко Л.П. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Коваленко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, координатор з наукової роботи факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ємець А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Масюк О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Партола В.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
Протокол № 9 від 21.09. 2022 р.

Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів. Матеріали наукової конференції студентів факультету початкового навчання: Збірник тез. – Вип. 12 / За заг. ред. Л.П. Ткаченко. – Харків: ХНПУ, 2022. – 48с.

У збірнику подано тези виступів на науково-практичній онлайн-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку культури мовлення, методики навчання української мови, сучасні проблеми вивчення дитячої літератури і методики літературного читання, навчання природничих і математичних дисциплін у початковій школі.

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть автори та їхні наукові керівники.

Секція 3. Актуальні проблеми навчання природничих дисциплін у сучасній початковій школі

Безпечний освітній простір як умова успішного навчання в НУШ

Анастасія Петухова

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Смолянчук Н.М.

Ключовою ідеєю НУШ було визначено створення такої школи, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувалося раніше, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті. Тому необхідним є забезпечення відповідного освітнього середовища, кожен компонент якого допоможе реалізувати головний задум НУШ.

Саме тому гостро постало питання забезпечення у закладах загальної середньої освіти безпечного освітнього простору.

Поняття освітнього середовища (простору) у світовій психолого-педагогічній літературі вперше згадується на початку ХХ століття (Д.Дьюї), українськими педагогами на початку 90х років (Д.Ельконін, І.Фрумін).

У сучасному трактуванні «освітнє середовище» – оточення учасників освітнього процесу в просторі навчання, що включає педагогічні умови, ситуації, систему відносин між особами, об'єднаними спільністю педагогічної та навчальної діяльності. Тобто під поняттям «освітній простір» маємо на увазі середовище, у якому навчається та розвивається школяр.

Л.Гриневич неодноразово у своїх публікаціях, звітах та виступах підкреслювала на скільки важливо створити безпечне освітнє середовище для учнів (а особливо для молодших школярів), яке сприятиме комфортному мікроклімату у класі, успішному навчанню, постійному їх розвитку та вдосконаленню.

Освітній простір для навчання та розвитку молодших школярів забезпечується з позиції екологічної, інформаційної та психологічної безпеки, які у свою чергу мають ряд напрямів та базуються на ключових принципах:

- домінування життя як основної цінності;
- регіональної специфіки;
- комплексної оцінки небезпек;
- міні-макса;
- максимальної ефективності та інші.

Заклади освіти часто створюють власний Кодекс безпечного освітнього середовища, до написання положень якого активно долучаються учні, батьки, педагогічний колектив. Питання безпечного та комфортного освітнього середовища - це результат правильної взаємодії усіх учасників освітнього процесу.

На сьогоднішній день Міністерство освіти та науки України спільно з міжнародними організаціями працюють над створенням онлайн інструментів перевірки безпеки та комфорту освітнього середовища, щоб забезпечити найкращі умови для освіти майбутнього покоління.